

Eva Tomášková

eva.tomaskova@law.muni.cz

Katedra finančního práva a národního hospodářství

Veřejné finance a fiskální právo

Rozpočty krajů a obcí

17. prosince 2010

Základní činnosti veřejného sektoru

- zajistit potřebné veřejné statky
- zabezpečit často i tzv. hraniční statky
 - ekonomické statky, které jsou na hranici mezi soukromými a veřejnými statky, v některých případech i soukromé statky, jestliže soukromý sektor o jejich produkci nemá zájem v důsledku malé ziskovosti
- pomoci vytvořit podmínky pro fungování privátního sektoru v dané lokalitě
- přispět k ekonomickému růstu v dané oblasti
 - vytvořit podmínky pro růst zaměstnanosti v soukromém sektoru
 - vytvořit pracovní příležitosti ve veřejném sektoru
 - vytvořit podmínky pro zkvalitnění lidského života
- dosáhnout větší spravedlnosti v rozdělování

Požadavky na systém územně nižších samosprávných celků (1)

Požadavek	Podrobnější popis
Stabilita	Stabilita daňového výnosu krajům umožňuje přesnější a objektivnější sestavování rozpočtu kraje. Umožňuje dokonaleji plánovat objem a kvalitu poskytování veřejných statků – význam rozpočtových výhledů. ⁵³ Stabilita rozpočtů je také záležitostí reálně dosahovaných daňových příjmů.
Adaptabilita	Schopnost finančního systému USC reagovat na vnitřní a vnější změny. Nutnost změny rozpočtu se provádí rozpočtovými opatřeními. ⁵⁴ V případě neschválení rozpočtu kraje, slouží k zajištění
	plynulosti hospodaření na vlastní úrovni či na úrovni nižších stupňů rozpočtové soustavy, pravidla rozpočtového provizoria ⁵⁵ . Uplatnění této zásady je nezbytné z ohledu pro vstup do EU.
Účinnost	Spočívá v podpoře výkonnosti regionální ekonomiky. Důležitou roli sehrává rozpočtový výhled. Je vymezen legislativou, procedurami rozpočtové politiky a rolí aktérů (zastupitelstvo, rada úst, odbory, výbory atd.) Jde o udržení efektivnosti při současné dostupnosti občanům.
Autonomnost	Zaručení optimální míry finanční soběstačnosti USC je zajištěna legislativou definující výnosy příslušných daní, poplatků a ostatních příjmů plynoucích do rozpočtu kraje. Nejedná se o plnou finanční autonomnost regionů, vždy participuje i stát (dotace, finanční prostředky při nepředvídatelných událostech apod.) Výkon samosprávy však není omezován státním dozorem.
Administrativní nenáročnost	Odpovídající velikost a struktura krajského aparátu, efektivní správa příjmů rozpočtu (s jakými náklady je na regionální úrovni zajišťována veřejná správa). Požadavek na transparentnost regionálního finančního systému. ⁵⁶

Požadavky na systém územně nižších samosprávných celků (2)

Transparentnost	Používání rozpočtové skladby při zpracování rozpočtu. ⁵⁷ Orgány úst projednávají rozpočet při jeho schvalování v třídění podle rozpočtové skladby tak, aby schválený rozpočet vyjadřoval závazné ukazatele. S požadavkem transparentnosti souvisí systém sankcí za porušení rozpočtové kázně. ⁵⁸ Cílem je odstranění korupce a klientelismu k vytvoření jistot občanů.
Konzistence	Působení regionálního finančního systému by mělo být v souladu s celkovým systémem veřejných financí státu. V rámci akcentování principu fiskálního federalismu se ÚSC podílí na realizaci jednotlivých funkcí veřejných financí.
Princip zdaňovací pravomoci	V rámci neomezování hospodaření ÚSC s veřejnými prostředky mají kraje i obce danou povinnost nechat si provést přezkoumání hospodaření za uplynulý rok zřizovatelem či provedení auditu. Obecně by tento princip mohl být realizován přírážkami k centrálně stanoveným daním nebo možností stanovit si daně vlastní. ⁵⁹
Princip zásluhovosti	Příjmy by měly zůstat tam, kde byly vytvořeny. Tento princip je ale v rozporu se skutečností, že ÚSC nemohou ovlivnit daňovou výtěžnost území. Pokud by však byl popřeh tento princip, mohlo by dojít ke snížení zájmu místních orgánů na vlastním hospodaření.
Princip solidarity	Tento princip je opakem principu zásluhovosti. Příjmy by měly být rozdělovány na stejné úrovni, v závislosti na počtu obyvatel území. Tento princip by měl zabránit velkým rozdílům mezi územními celky a možnosti vyliďňování určitých oblastí. Princip vychází z úvahy, že většina příjmů rozpočtu je směřována na zajištění veřejných statků a výkon přenesené působnosti, které by měly být na celém území stejné.

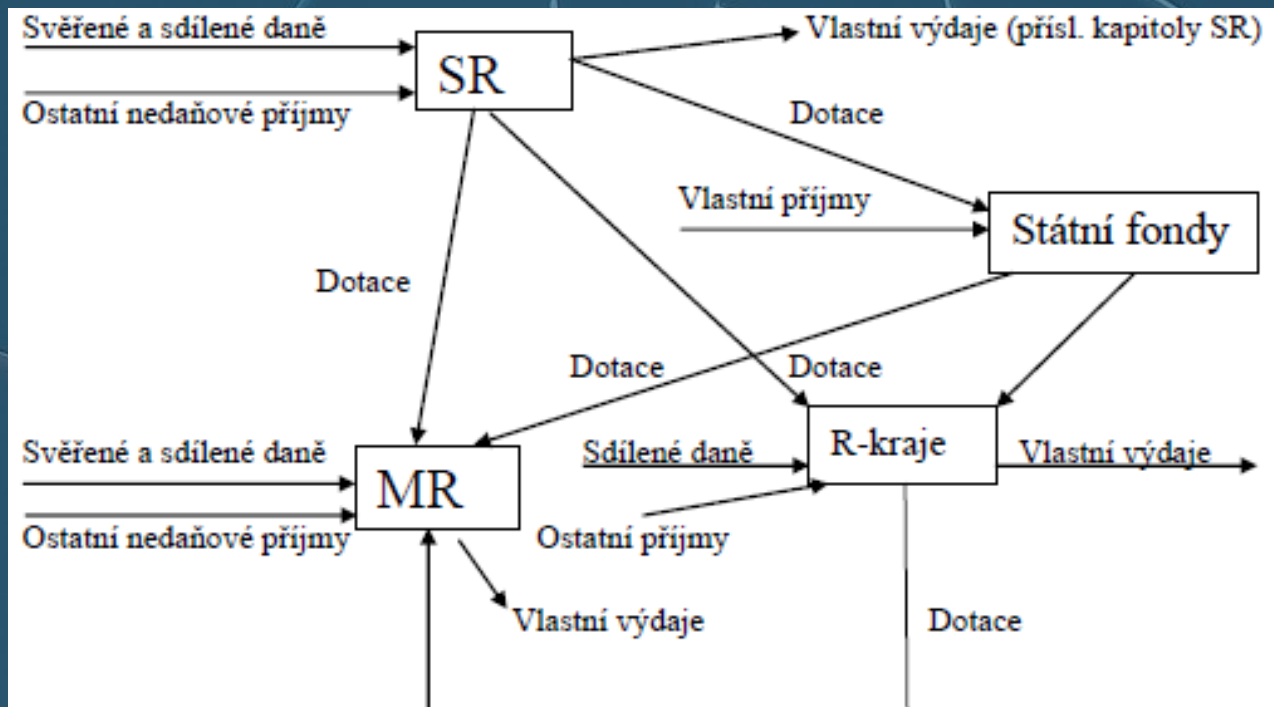

Daně jako zdroje příjmů územní samosprávy

- Klasická teorie fiskálního federalismu doporučuje:
 - daně z pevného základu (stabilita),
 - místní daně (jsou spjaty s daným územím) - zvyšují odpovědnost samosprávy a snižují možnost nežádoucí daňové konkurence uvnitř státu
- Za nevhodné jsou považovány následující daně:
 - progresivní daně (nestabilní) - jejich výnos pro konkrétní rozpočet ovlivňuje i správa daní
 - nepřímé spotřební daně (spotřeba jinde než výroba),
 - daně související s využíváním nerovnoměrně rozložených přírodních zdrojů (nespravedlivé rozdíly ve výnosech pro ty rozpočty, kde takové přírodní zdroje nejsou)

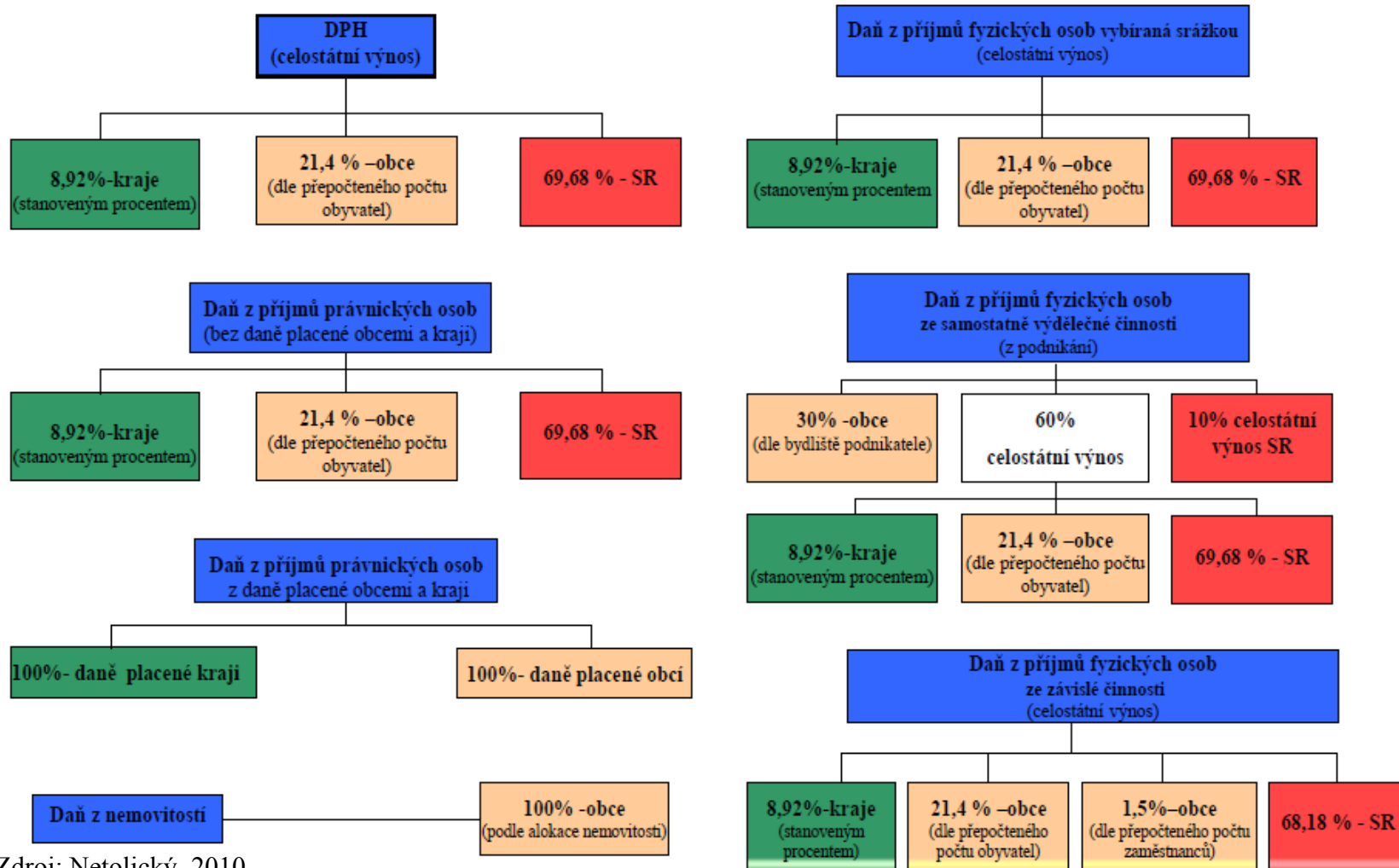
(Peková, 2005)

Určení daní

Poznámka: R = rozpočet; MR = místní rozpočty, SR = státní rozpočet
Pramen: Peková J.: Veřejné finance, ASPI 2005, Praha, str. 393

Schéma rozpočtového určení daní v ČR od 1. 1. 2008

Bilance příjmů a výdajů územních rozpočtů k 30.6.2009

(v mil. Kč)

	územní rozpočty celkem				stupně územních rozpočtů skutečnost k 30.6.2009		
	skutečnost k 30.6.2008	rozpočet 2009 po změnách	skutečnost k 30.6.2009	% plnění rozpočtu	obce a DSO	kraje	RRRS
Příjmy celkem	207 592,0	426 684,5	210 416,2	49,3	127 103,9	83 415,5	5 772,3
z toho:							
Daňové příjmy	98 472,9	223 800,0	92 815,3	41,5	70 541,4	22 273,9	.
Nedaňové příjmy	13 570,3	28 750,0	14 166,5	49,3	13 048,0	1 569,3	22,6
Kapitálové příjmy	7 092,1	14 000,0	6 202,2	44,3	5 930,8	271,3	0,1
Přijaté transfery	88 482,5	160 134,5	97 314,0	60,8	37 588,4	59 301,2	5 749,6
Výdaje celkem	169 466,4	418 254,6	181 766,9	43,5	116 588,9	67 112,8	4 000,8
z toho:							
Běžné výdaje	141 497,4	310 088,1	148 317,5	47,8	89 401,4	60 789,1	307,1
Kapitálové výdaje	27 969,0	108 166,5	33 449,4	30,9	27 187,5	6 323,7	3 693,7
Saldo příjmů a výdajů	38 125,6	8 429,9	28 649,3	.	10 515,5	16 302,7	1 771,5

Podíl poplatků a odvodů z vybraných činností a služeb na příjmech ÚSC (2009)

	Obce	%	Kraje	%
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	6 100,10	2,30%	-	
Místní poplatky z vybraných činností a služeb	2 487,70	0,94%	-	
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	1 021,10	0,39%	2,50	0,00%
Správní poplatky	2 820,90	1,07%	22,20	0,02%
Odvody a poplatky z vybraných činností a služeb	12 429,80	4,69%	24,70	0,02%
celkové příjmy	264 859,70	100,00%	136 871,90	100,00%

Zdroj: Netolický, 2010

Kraje

územní společenství občanů, veřejnoprávní korporace s právem na samosprávu, jež mohou mít vlastní majetek a sestavený vlastní rozpočet s vlastními příjmy

Trendy:

- **decentralizace,**
- **dekoncentrace a**
- **deetatizace**

Struktura vyšších územně samosprávných celků v ČR

Vyšší územní celek	Rozloha v km ²	Počet obyvatel 2007	Hustota obyv./km 2007	Počet obcí ⁴²
Hlavní město Praha	496	1196454	2412,20	22 ⁴³
Středočeský	11015	1187032	107,76	26
Jihočeský	10057	631387	62,78	17
Plzeňský	7561	557313	73,70	15
Karlovarský	3315	305620	92,19	7
Ústecký	5335	825523	154,73	16
Liberecký	3163	432109	136,61	10
Královéhradecký	4758	550523	115,70	15
Pardubický	4518	508921	112,64	15
Vysočina	6796	512555	75,42	15
Jihomoravský	7196	1135421	157,78	21
Olomoucký	5267	640508	121,60	13
Zlínský	3963	590000	148,88	13
Moravskoslezský	5427	1249323	230,20	22

Rozpočty krajů

Kraje mají vztah k:

- činnosti samosprávy i k výkonu státní správy v rámci tzv. přenesené působnosti
- regionálnímu veřejnému sektoru (úkolem regionálního veřejného sektoru je zabezpečování regionálních veřejných statků, jež se uskutečňuje pomocí neziskových organizací zřízovaných krajem)
- podnikatelským subjektům (např. poskytování dotací soukromým podnikatelům)
- státnímu rozpočtu, příp. státním fondům
- obcím, jež se nacházejí na území kraje
- k ostatním obcím, které se na území kraje nenacházejí
- jiným krajům
- k rozpočtům ostatních článků rozpočtové soustavy
- k ostatním subjektům

Příjmy krajů

- dotace
- sdílené daně
- vlastní daně
- ostatní příjmy kraje – úkony prováděné v přenesené působnosti

Příjmy krajů - dotace

Dotace můžeme rozlišit na:

- dotace schválené zákonem o státním rozpočtu,
- dotace z kapitoly všeobecná pokladní správa,
- dotace z kapitol jednotlivých ministerstev,
- dotace ze strukturálních fondů Evropské unie,
- dotace z Národního fondu,
- dotace ze státních fondů,

Podíl procentní části celostátního hrubého výnosu daně podle § 3 odst. 1 písm. b) až f) zákona č. 243/2000 Sb., o RUD

Kraj	Procento
Hlavní město Praha	3,183684
Středočeský	13,774311
Jihočeský	8,607201
Plzeňský	7,248716
Karlovarský	3,772990
Ústecký	8,242502
Liberecký	4,681207
Královéhradecký	6,442233
Pardubický	5,555168
Vysočina	7,338590
Jihomoravský	9,526055
Olomoucký	6,751705
Zlínský	5,251503
Moravskoslezský	9,624135

Nováková, K. SROVNÁNÍ ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ KRAJŮM V ČR A SR. Diplomová práce
ESF MU, 2009.

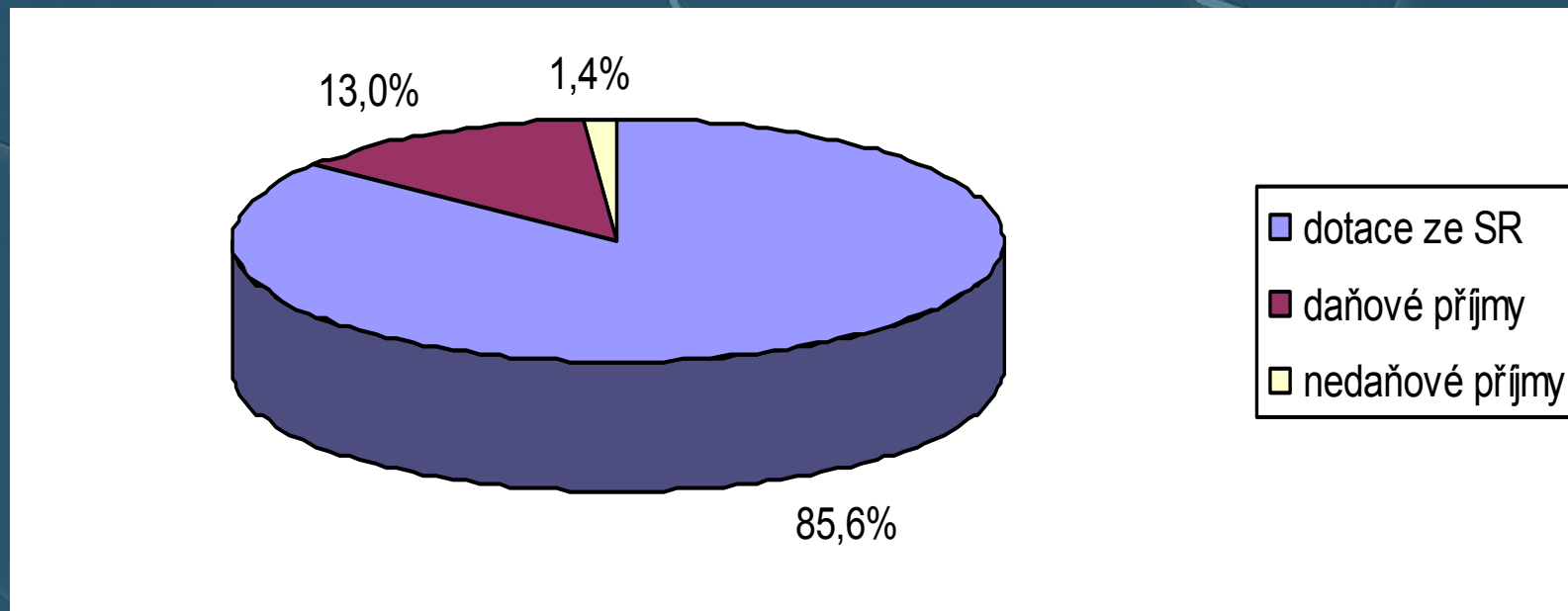
FINANČNÍ VZTAHY K ROZPOČTŮM KRAJŮ

v tis. Kč

K R A J	Účelové dotace na běžné výdaje a příspěvky			Ú h r n
	příspěvek na výkon státní správy		dotace na sociální služby	
	příspěvek na výkon státní správy celkem	z toho na jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí		
Středočeský	107 937	5 835	725 003	832 940
Jihočeský	72 758	2 145	392 676	465 434
Plzeňský	67 313	3 760	243 741	311 054
Karlovarský	47 808	2 825	201 254	249 062
Ústecký	84 227	5 150	372 389	456 616
Liberecký	57 305	2 155	240 601	297 906
Královéhradecký	69 334	4 400	340 017	409 351
Pardubický	63 340	4 190	288 355	351 695
Vysočina	63 736	3 910	286 061	349 797
Jihomoravský	103 432	3 425	448 371	551 803
Olomoucký	70 289	3 790	482 261	552 550
Zlínský	69 422	3 620	461 594	531 016
Moravskoslezský	110 553	8 445	475 977	586 530
Ú h r n	987 454	53 650	4 958 300	5 945 754

Struktura příjmů rozpočtů krajů v roce 2003

Příjmy krajů - § 6/ 1, 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Šelešovský, J., Jahoda, R.: Veřejné finance v ČR a EU. Masarykova univerzita, Brno, 2004, str.56

Poměr příjmů krajů v ČR a SR/HDP

Příjmy krajů 2007	Částka příjmů v mld.	Výše HDP v mld.	Výše příjmů k HDP v %
Daňové příjmy v ČR	46,1	3 530,2	1,31
Celkové příjmy v ČR	125,4		3,55
Daňové příjmy v SR	14,3	1 822,5	0,78
Celkové příjmy v SR	28,8		1,58

Nováková, K. SROVNÁNÍ ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ KRAJŮM V ČR A SR. Diplomová práce ESF MU, 2009.

Příjmy krajů v 1. pololetí 2009

(v mil. Kč)						
	skutečnost k 30.6.2008	rozpočet 2009		skutečnost k 30.6.2009	% plnění rozpočtu	Index 2009/ 2008
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	23 164,3	53 900,0	53 900,0	22 273,9	41,3	96,2
z toho:						
daně z příjmů fyzických osob	5 896,9	13 200,0	13 200,0	5 479,2	41,5	92,9
daně z příjmů právnických osob	6 759,5	16 600,0	16 600,0	6 423,3	38,7	95,0
daň z přidané hodnoty	10 494,7	24 100,0	24 100,0	10 357,1	43,0	98,7
II. Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	1 795,8	3 900,0	3 900,0	1 569,3	40,2	87,4
III. Kapitálové příjmy	347,7	900,0	900,0	271,3	30,1	78,0
Vlastní příjmy (po konsolidaci)	25 307,8	58 700,0	58 700,0	24 114,5	41,1	95,3
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	53 418,3	86 636,0	84 235,0	59 301,2	70,4	111,0
Příjmy celkem (po konsolidaci)	78 722,8	145 336,0	142 935,0	83 415,5	58,4	106,0

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Výdaje krajů

- Výdaje krajů - § 10 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- Přes 90 % běžné výdaje (cca 1/2 z toho tvoří příspěvky příspěvkovým organizacím v oblasti školství, zdravotnictví, sociální péče a kultury).
- Necelých 10 % investiční výdaje.

Bilance příjmů a výdajů krajů v ČR (2007)

	Skutečnost 2007
I. Daňové příjmy	46 080,6
II. Nedaňové příjmy	3 475,9
III. Kapitálové příjmy	830
Vlastní příjmy celkem	50 386,5
IV. Přijaté transfery	75 018,6
Příjmy celkem	125 405,1
I. Běžné výdaje	107 684
II. Kapitálové výdaje	16 618
Výdaje celkem	124 302

Nováková, K. SROVNÁNÍ ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ KRAJŮM V ČR A SR. Diplomová práce ESF MU, 2009.

Bilance příjmů a výdajů krajů v SR (2007)

	Skutečnost 2007
V. Daňové příjmy	14 279,2
VI. Nedaňové příjmy	1 520
VII. Kapitálové příjmy	1 120
Vlastní příjmy celkem	16 919,2
VIII. Přijaté transfery	11 837,4
Příjmy celkem	28 756,6
III. Běžné výdaje	24 885,4
IV. Kapitálové výdaje	3 259
Výdaje celkem	28 144,4

Nováková, K. SROVNÁNÍ ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ KRAJŮM V ČR A SR. Diplomová práce
ESF MU, 2009.

Míra finanční soběstačnosti

Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Míra finanční soběstačnosti	0,576	29,0	13,6	16,0	37,7	37,3

Nováková, K. SROVNÁNÍ ROZPOČTOVÉHO URČENÍ DANÍ KRAJŮM V ČR A SR. Diplomová práce
ESF MU, 2009.

Výdaje krajů k 30. červnu v letech 2007 - 2009

(v mil. Kč)

	2007	2008	2009	index	
				<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008
I. Běžné výdaje	54 332,2	56 578,9	60 789,1	104,1	107,4
z toho					
Platy a ostatní platby za provedenou práci	824,2	905,7	973,0	109,9	107,4
Nákup materiálu	114,9	110,1	119,1	95,8	108,2
Nákup vody,paliv,energ.,služeb a ost. nákupy	961,4	1 634,5	1 800,5	170,0	110,2
Výdaje na dopravní obslužnost	4 177,5	4 469,8	4 578,3	107,0	102,4
Neinvestiční transfery podnikatel. subjektům	1597,5	1 727,2	1 808,9	108,1	104,7
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	21 298,5	21 885,7	23 687,0	102,8	108,2
Neinvestiční transfery příspěv. a podob. org.	23 237,1	23 732,3	25 397,4	102,1	107,0
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	62,0	36,5	244,7	58,9	670,4
II. Kapitálové výdaje	4 498,9	5 148,0	6 323,7	114,4	122,8
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	2 149,7	2 447,8	3 850,6	113,9	157,3
Investiční transfery podnikatel. subjektům	355,9	436,9	183,3	81,0	42,0
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	59,8	122,0	54,0	204,0	44,3
Investiční transfery příspěvk. organizacím	1 154,4	1 009,9	1 339,4	87,5	132,6
Výdaje celkem	58 831,1	61 726,9	67 112,8	104,9	108,7

Veřejné statky zajišťované obecnými rozpočty

- **Upřednostněné veřejné statky**

- spotřebu nechává stát na vlastním uvážení obyvatel, ale zastává roli poručníka a de facto příkazovým způsobem zajistí, aby obyvatelé dané veřejné statky spotřebovávali
- povinná školní docházka, nařízené povinné léčení
- Hovoří se o redistribučních službách, které jsou financovány z daňového výnosu

- **Národní veřejné statky**

- využívání nelze jednotlivci zabránit
- nelze kvantifikovat podíl jednotlivce na spotřebě
- zabezpečování výstavby a údržby silnic či regulace vodních toků
- na jejich zabezpečení se musejí podílet i jiné finanční zdroje než ty vybrané od místních obyvatel

- **Lokální veřejné statky**

- jsou místně ohraničeny
- hasiči, místní komunikace, městská policie, odvoz odpadu nebo zásobování vodou
- Některé z nich mají charakter poplatkových služeb, ale na jejich financování přispívá obec ze svého rozpočtu

- **Poplatkové služby**

- vláda buď sama nebo prostřednictvím zakázky u soukromé firmy nebo prostřednictvím PPP projektů zajišťuje služby pro obyvatele
- poplatek za kulturní služby, vodné, stočné
- lze měřit spotřebu jednotlivce a tudíž i stanovit uživatelský poplatek

		Počet obyvatel	Počet obcí	Průměr na jednu obec
Belgie	BE	10 584 534	589	17 970
Bulharsko	BG	7 679 290	5 329	1 441
Česká republika	CZ	10 287 189	6 249	1 646
Dánsko	DK	5 447 084	2 148	2 536
Německo	DE	82 314 906	12 379	6 650
Estonsko	EE	1 342 409	227	5 914
Irsko	IE	4 312 526	3 441	1 253
Řecko	GR	11 171 740	6 130	1 822
Španělsko	ES	44 474 631	8 111	5 483
Francie	FR	63 623 209	36 683	1 734
Itálie	IT	59 131 287	8 101	7 299
Kypr	CY	778 684	613	1 270
Lotyšsko	LV	2 281 305	527	4 329
Litva	LT	3 384 879	518	6 535
Lucemburk	LU	476 187	116	4 105
Maďarsko	HU	10 066 158	3 152	3 194
Malta	MT	407 810	68	5 997
Nizozemí	NL	16 357 992	443	36 925
Rakousko	AT	8 282 984	2 357	3 514
Polsko	PL	38 125 479	2 478	15 386
Portugalsko	PT	10 599 095	4 260	2 488
Rumunsko	RO	21 565 119	3 174	6 794
Slovinsko	SI	2 010 377	210	9 573
Slovensko	SK	5 393 637	2 928	1 842
Finsko	FI	5 276 955	416	12 685
Švédsko	SE	9 113 257	290	31 425
Spojené království	UK	60 781 352	10 664	5 700
EU 25		466 025 666	113 098	4 121
EU 27		495 270 075	121 601	4 073

Počet obyvatel, počet obcí a průměrný počet obyvatel na jednu obec v členských státech Evropské unie v roce 2007

Zdroj: Netolický, 2010

Příjmy obcí

- Daňové (přes 50 %)
 - sdílené daně,
 - svěřené daně,
 - místní poplatky
 - poplatek ze psů,
 - poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
 - poplatek za užívání veřejného prostranství,
 - poplatek ze vstupného,
 - poplatek z ubytovací kapacity
- Příjmy plynoucí z vlastní činnosti
 - příjmy z prodeje neinvestičního majetku
 - příjmy z uživatelských poplatků za veřejné statky
- Příjmy z jiných veřejných rozpočtů
 - Nárokovatelné dotace
 - Nenárokovatelné dotace

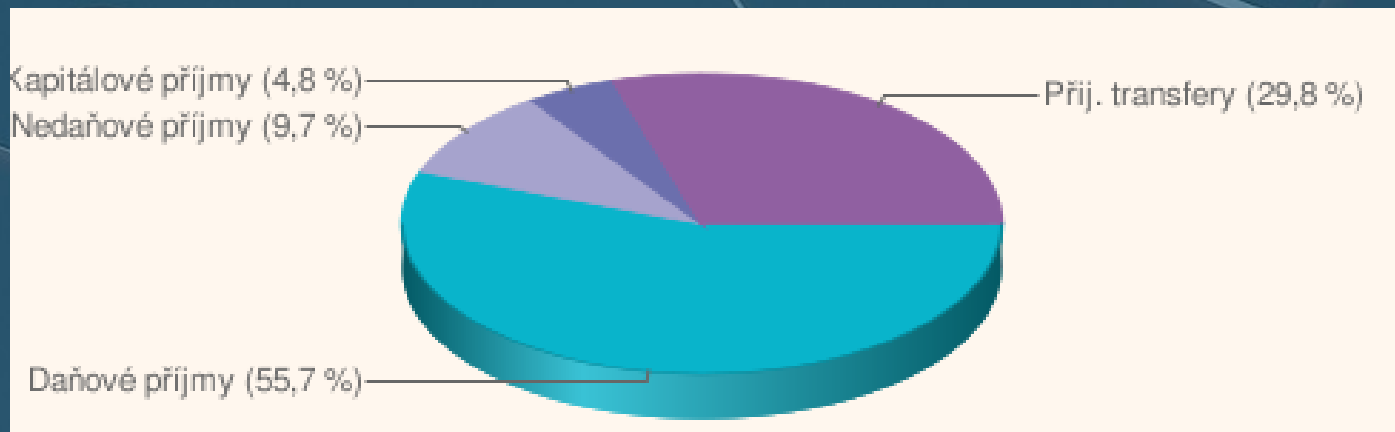

Bilance příjmů obcí v roce 2007 (mil. Kč)

	Skutečnost 2006	Skutečnost 2007	Index 07/06
I. Daňové příjmy	130 673,1	141 349,8	108,2
DP FO	33 966,9	36 924,6	108,7
DP PO	34 276,9	38 128,5	111,2
DPH	45 613,2	48 307,9	105,9
Poplatky	11 828,0	13 020,9	110,1
Daň z nemovitosti	4 974,0	4 962,4	99,8
II. Nedaňové příjmy	23 504,5	24 680,4	105,0
III. Kapitálové příjmy	16 012,1	12 252,6	76,5
Vlastní příjmy	170 189,7	178 282,8	104,8
IV. Přijaté transfery	75 419,1	75 701,4	100,4
Neinvestiční	49 817,4	54 957,5	110,3
Investiční	25 601,7	20 743,9	81,0
Příjmy celkem	245 605,8	253 984,4	103,4

Hospodaření obcí, bilance příjmů a výdajů za rok 2007. [online] cit. 8. 12. 2009. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6331702>

Struktura příjmů obcí v roce 2007

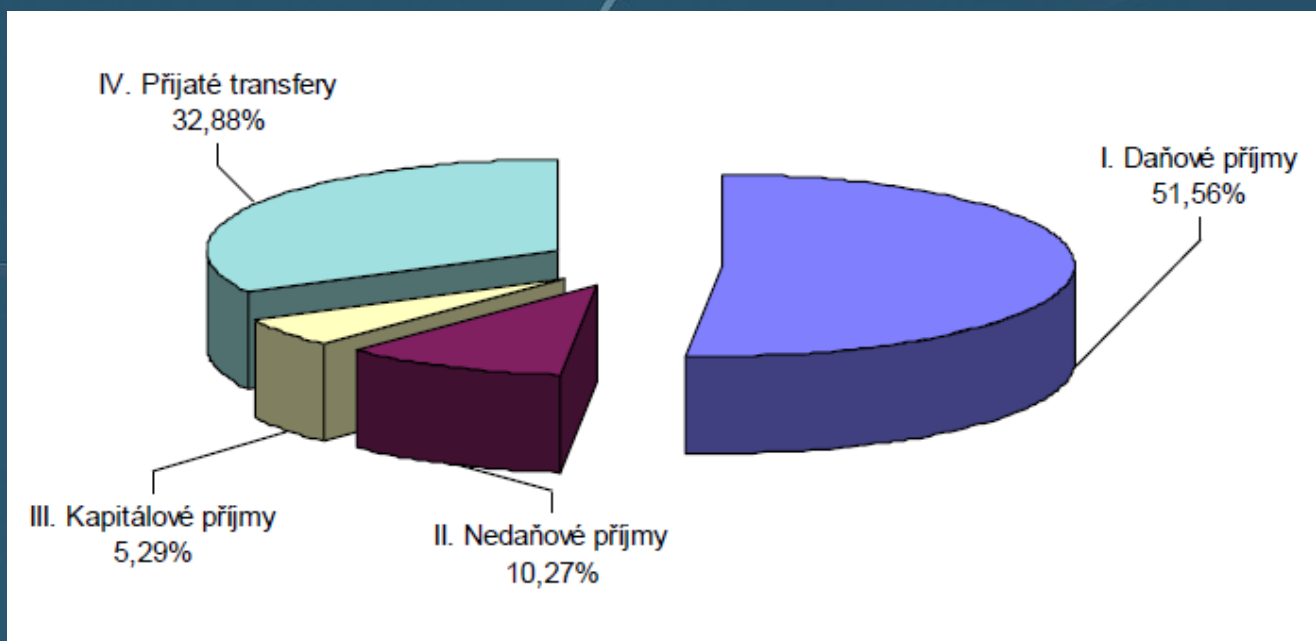
Příjmy obcí a DSO v 1. pololetí 2009

(v mil. Kč)

Ukazatel	skutečnost k 30.6.2008	rozpočet 2009		skutečnost k 30.6.2009	% plnění rozpočtu	Index 2009/ 2008
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6	7
I. Daňové příjmy	75 308,6	169 900,0	169 900,0	70 541,4	41,5	93,7
z toho:						
Daně z příjmů fyzických osob	17 580,0	42 500,0	42 500,0	14 894,4	35,0	84,7
Daně z příjmů právnických osob	21 037,7	46 400,0	46 400,0	20 006,9	43,1	95,1
Daň z přidané hodnoty	25 844,3	60 400,0	60 400,0	24 797,0	41,1	95,9
Daně a poplatky z vybr. činností a Daň z nemovitosti	8 130,5 2 713,6	14 200,0 6 400,0	14 200,0 6 400,0	7 494,8 3 345,7	52,8 52,3	92,2 123,3
II. Nedaňové příjmy (po konsolidaci)	12 353,6	25 700,0	25 700,0	13 048,0	50,8	105,6
III. Kapitálové příjmy	6 744,4	13 100,0	13 100,0	5 930,8	45,3	87,9
Vlastní příjmy (po konsolidaci)	94 406,6	208 700,0	208 700,0	89 520,2	42,9	94,8
IV. Přijaté transfery (po konsolidaci)	35 365,8	67 542,7	76 534,0	37 588,4	49,1	106,3
Příjmy celkem (po konsolidaci)	129 752,0	276 242,7	285 234,0	127 103,9	44,6	98,0

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Příjmy obcí v druhovém členění do tříd podle rozpočtové skladby v roce 2009

Výdaje obcí

- Běžné (cca 2/3)
 - alokační výdaje - výdaje na zabezpečení potřeb veřejného sektoru, tyto výdaje mají charakter mandatorních výdajů (např. likvidace komunálního odpadu, oprava a údržba pozemních komunikací apod.
 - redistribuční výdaje – výdaje v podobě sociální výpomoci (poskytování výpomoci nad rámec dávek státní sociální podpory)
- kapitálové výdaje (cca 1/3)
 - financování investic

Bilance výdajů obcí v roce 2007 (mil. Kč)

	2006	2007
I. Běžné výdaje	108 488,3	107,684,0
Platy a platby	21 720,3	23 153,3
Nákup materiálu	4 305,8	4 124,2
Voda, paliva, energie	46 122,1	46 869,7
Dopravní obslužnost	1 536,7	1 873,8
Neinvest. transf. podnik.subj.	15 00,6	14 167,3
Neinvest. transf. nezisk. org.	7 178,3	7 358,0
Neinvest. transfery PO	29 058,1	28 222,8
Neinvest. transf. obyvatel.	15 188,2	22 211,2
z toho sociál. dávky	14 674,1	21 679,3
II. Kapitálové výdaje	84 710,5	75 533,5
Invest. nákupy a výdaje	71 595,1	61 857,0
Invest. dotace podnik.subj.	6 761,0	8 256,5
Invest. transf. nezisk. org.	496,9	390,9
Invest. transf. PO	1 942,0	1 972,9
Výdaje celkem	247 356,8	245 661,1

Výdaje obcí a DSO k 30. červnu v letech 2007 - 2009

(v mil. Kč)

	2007	2008	2009	index	
				<u>2008</u> 2007	<u>2009</u> 2008
I. Běžné výdaje	83 390,7	87 144,3	89 401,4	104,5	102,6
z toho					
Platy a ostatní platby za provedenou práci	9 833,5	10 278,1	10 675,9	104,5	103,9
Nákup materiálu	1 743,3	1 749,7	1 830,6	100,4	104,6
Nákup vody, paliv, energ., služeb a ost. nákupy	19 510,9	20 476,4	21 910,7	104,9	107,0
Výdaje na dopravní obslužnost	923,4	992,2	1 011,5	107,5	101,9
Neinvestiční transfery podnikatel. subjektům	7 755,7	7 575,0	7 892,7	97,7	104,2
Neinvestiční transfery nezisk. a podob. org.	4 487,9	4 767,3	5 288,7	106,2	110,9
Neinvestiční transfery příspěv. a podob. org.	14 631,1	14 959,8	15 381,9	102,2	102,8
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	10 942,9	12 737,9	12 620,1	116,4	99,1
z toho: sociální dávky	10 733,5	12 507,6	12 350,1	116,5	98,7
II. Kapitálové výdaje	25 526,2	24 034,4	27 187,5	94,2	113,1
z toho:					
Investiční nákupy a související výdaje	19 331,4	18 984,6	22 822,9	98,2	120,2
Nákup akcií a majetkových podílů	434,4	400,5	269,6	92,2	67,3
Investiční transfery podnikatel. subjektům	4 050,7	3 187,4	2 739,4	78,7	85,9
Investiční transfery nezisk. a podobným org.	108,0	130,9	124,9	121,2	95,4
Investiční transfery příspěvk. organizacím	827,3	679,8	499,8	82,2	73,5
Výdaje celkem	108 916,9	111 178,7	116 588,9	102,1	104,9

Vývoj zadluženosti obcí

<i>Rok</i>	<i>Počet obcí celkem</i>	<i>Počet zadlužených obcí</i>	<i>Počet obyvatel v zadlužených obcích</i>	<i>Zadluženost celkem (mil. Kč)</i>	<i>Zadluženost na obyvatele (Kč)</i>
1997	6230	2450	8 703 842	34 385,7	3950
1998	6238	2721	8 931 369	38 992,7	4370
1999	6239	3091	9 081 782	39 972,8	4400
2000	6246	4213	9 434 937	40 968,4	4340
2001	6250	2985	9 109 435	48 343,7	5310
2002	6331	3027	9 040 395	70 413,4	6170
2003	6244	3108	9 007 830	70 413,4	7820
2004	6244	3217	8 854 218	74 868,4	8460
2005	6243	3270	8 895 486	79 047,2	8890
2006	6244	3283	8 893 771	80 951,0	9100
2007	6249	3242	8 948 141	79 274,2	8860

Zdroj: ÚČINNOST REGULACE ZADLUŽENOSTI MUNICIPALIT V ČR [online] cit. 8. 12. 2009. Dostupné z: praha.vupsv.cz/Fulltext/Do_1470.pdf

Souhrnné údaje o zadluženosti obcí ČR od roku 2001

(v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	k 30.6.2009
Úvěry	22,6	27,3	35,2	38,5	43,7	47,1	46,7	47,4	49,0
Komunální dluhopisy	13,3	15,9	21,7	23,9	23,5	22,9	22,6	22,7	18,6
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	12,4	12,6	13,5	12,4	11,8	10,9	9,9	10,0	9,1
Celkem	48,3	55,8	70,4	74,8	79,0	80,9	79,2	80,1	76,7

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Údaje o zadluženosti hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně

(v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	k 30.6. 2009
Úvěry	8,3	10,8	16,8	18,7	21,7	21,4	20,8	20,5	20,4
Komunální dluhopisy	13,3	15,9	21,7	23,9	23,5	22,9	22,6	22,7	18,6
Přijaté návratné finanční výpomoci a ostatní dluhy	2,6	2,9	3,9	3,3	3,2	3,1	2,9	2,6	2,5
Celkem	24,2	29,6	42,4	45,9	48,4	47,4	46,3	45,8	41,5

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Zadluženosti hl. m. Prahy, Brna, Ostravy a Plzně na celkové zadluženosti obcí

(v mld. Kč)

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	k 30.6. 2009
Celková zadluženost obcí	48,3	55,8	70,4	74,8	79,0	80,9	79,2	80,1	76,7
Zadluženost obcí bez 4 největších měst	24,1	26,2	28,0	28,9	30,6	33,5	32,9	34,3	35,2
Zadluženost 4 největších měst	24,2	29,6	42,4	45,9	48,4	47,4	46,3	45,8	41,5
% podíl 4 největších měst na celkovém zadlužení obcí	50,1	53,0	60,2	61,4	61,3	58,6	58,5	57,2	54,1

Zdroj: Ministerstvo financí ČR

Neziskové organizace

- jsou formálně založeny
- mají institucionální strukturu a organizační formu
- hlavní činnost: zabezpečují veřejné statky (služby)
- slouží veřejně prospěšným cílům
- nejsou zakládány za účelem podnikání a dosahování zisku

- Zřizovatelé neziskových organizací v ČR
 - jednotlivé stupně veřejné správy
 - organizační složky, které nemají právní subjektivitu
 - příspěvkové organizace s právní subjektivitou
 - obecně prospěšné společnosti
 - jiné subjekty - nevládní neziskové organizace
 - soukromé subjekty (v ČR fyzické a právnické osoby)
 - církve
 - nadace atd.

Hospodaření neziskových organizací

Pokud vznikne ztráta, pak ji u:

- vládních neziskových organizací hradí zřizovatel (stát, obec, kraj) z výdajů svého běžného rozpočtu
- nevládních neziskových organizací hradí zřizovatel z jiných zdrojů

• Pokud vznikne zisk, pak:

- u vládní neziskových organizací se
 - odvádí do rozpočtu zřizovatele
 - použije na financování neziskových činností
- u nevládních neziskových organizací
 - musí se použít na financování neziskových, veřejně prospěšných činností

Organizační složka

- Založení
 - rozhodnutím ve formě opatření (zastupitelstva) - součástí je zřizovací listina
 - příslušným orgánem státní správy
 - funkci zřizovatele plní výkonný orgán
- Výhodné v případě
 - činnosti nevyžadují velký počet zaměstnanců
 - nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo technické vybavení
 - nejsou vnitřně dále odvětvově či jinak členěné
 - nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů
 - zabezpečují služby, které poskytují obyvatelstvu bezplatně, případně za malou, symbolickou úhradu
- Specifika
 - nemá právní subjektivitu
 - hospodaří jménem svého zřizovatele
 - zřizovaná územní samosprávou není samostatnou účetní jednotkou (převod do příjmů a výdajů zřizovatele)
 - hospodaření organizační složky podléhá finanční kontrole ze strany zřizovatele

Příspěvkové organizace

- Založení
 - rozhodnutím - součástí je zřizovací listina (v níž zřizovatel (stát, ÚSC) určí i rozsah převodu práv a závazků na nové či přejímající organizace)
 - příslušného orgánu státní správy
 - rozhodnutím voleného orgánu územní samosprávy (zastupitelstva)
 - funkci zřizovatele plní výkonný orgán
- Vhodné v případě
 - veřejné statky poskytované uživatelům za uživatelský poplatek – o výši rozhoduje vždy zřizovatel
- Specifika
 - má samostatnou právní subjektivitu
 - zřizovatel podává návrh na zápis do obchodního rejstříku
 - hospodaří podle svého rozpočtu (často vyšší výdaje než příjmy, dostávají finanční prostředky z rozpočtu zřizovatele)
 - nemůže nakupovat akcie či jiné cenné papíry
 - nemůže poskytovat dary jiným subjektům s výjimkou peněžitých a věcných darů poskytovaných v souladu s předpisy o použití fondu kulturních a sociálních potřeb
- Příklad příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je Brno (cca 36)
 - Domov pro seniory
 - Knihovna Jiřího Mahena v Brně
 - Úrazové nemocnice v Brně

Nevládní neziskové organizace

- předpokládá se důsledné využití vícezdrojového způsobu financování potřeb
 - příspěvky
 - finanční vztah k veřejnému rozpočtu
- Hlavní zdroje financování veřejných statků (cena)
 - daně (čisté veřejné statky)
 - uživatelské poplatky (smíšené veřejné statky)
- Specifika
 - tendence k maximalizaci vstupů či k minimalizaci výstupů
 - produkty veřejného sektoru se neprodávají za tržní cenu, zatímco vstupy do veřejného sektoru se nakupují za tržní ceny

Nevládní neziskové organizace

- Oblast působení neziskových organizací
 - kultura, ochrana památek, umění
 - výzkum a vzdělávání
 - sociální služby, zdravotnická péče
 - ochrana životního prostředí, ekologická výchova
 - ochrana lidských práv
 - práce s dětmi a mládeží
 - rekreace, sport, umění, volný čas
 - mezinárodní vztahy
- Příklad v JM kraji (cca 120 organizací)
 - Bílý kruh bezpečí
 - Centrum naděje a pomoci
 - Děti Země Brno
 - Diecézní charita Brno
 - Hnutí Duha
 - Junák
 - Sdružení přátel Jaroslava Foglara
 - Svaz vinařů ČR

Děkuji za Vaši pozornost. 😊